

Валянцін Таўлай

Адчыняйце сэрцы, людзі!

вершы

* * *

Гэта ўсё – знаёмыя шляхі.
Аглянешся – затанулі ўдалеч.
На адных – палын расце глухі,
На другія – зоры ападаюць.
Пры юнацтве, што здалёк звiнiць,
І арлы садзіліся ахвоча,
Часам – каб да лёту заманіць,
Часам – каб выдзёўбваць вочы.
Але мы, улюбiўшыся насмерць
У шляхі, пракладзеныя ў заўтра,
Навучылі песню разумець,
Што ў змаганні і загінуць варта.
Вокам на шляхі куды ні кiнь, -
Тлеюць косці звестуноў
прадвесня
І ляжаць жалобныя вянкi
Анямелых з болю

верных песень.
Не даклічацца ніякая вясна, -
Голас расплывецца
ў чыстым полі,
Не збудзіўшы стомленага сна
Змагароў, загінуўшых за волю.
Але хай высокі маладняк
Больш магіл кране
карэннем шчырым, -
І насустрач заўтрашняга дня
Нашы песні зазвіняць
з-пад жвіру.

Ліда, 1941г.

* * *

Ідзе за годам год,
Сівеюць людзі, хаты, -
І ўсё ў ярме народ,
А над шляхамі – краты.
І ўсё фарбуюць брук
Крыві ахвярнай плямы.
Чуваць астрожнай брамы
На ўсю краіну грук.
І маці не адна
Глытае моўчкі слёзы:
Зноў сына па дарозе
Пагналі ў кайданах...
Ад гэтае пары
Ўдавою тужыць ніва,
Каню гнядую грыву
Расчэсваюць вятры...
Мо вернецца, мо згіне
Таварыш дарагі,
Услед за ім другія
Ўзняліся, як сцягі.
Той самаю дарогай
Яны вядуць народ,
І ўжо да перамогі
Бліжэй на цэлы год.

*в. Рудаўка
1 студзеня 1929 г.*

Напрадвесні

Уздыхнулі Нёмана грудзі:
- Вясна будзе! Вясна будзе! –
Покліч скалыхнуў паветра,
Адгукнуўся ў пушчы нетрах,
І расплыўся, і загінуў...
Наўздагон – свой покліч кіну:
Рэхам хай плыве шырокім,
Несучы прывольна, лёгка
І мяне на гулкім крылі...
Жаўрукі асерабрылі
Сцежку сонечнаму ранку...
Жаўруковыя вяснянкі –
Быццам звонкія праменні...
І стаю я ў захапленні,
Неразгаданным і новым,
Поўны цёплае любові,
І гатоў гарэць, загінуць
За вясну маёй краіны...
Радасна ўздыхнулі грудзі:
- Адчыняйце хаты, людзі!
- Адчыняйце сэрцы, людзі!
- Вясна будзе! Вясна будзе!

Вільня, 1928 г.

Настаўніку

Стаяць ля маладых гадоў,
Ля чалавечага дзяцінства –
Вялікі гонар, светлы доўг
Настаўніцтва і мацярынства.
Спачатку ў сэрцах прабудзі
Цягу і смагу да асветы,
Пасля – задуманых вядзі
Аж да крыніцы чыстай, светлай.
На ростані шляхоў-дарог,
Абвеяных паходным пылам,
Народ навекі нам збярог
Крыніцу мудрасці і сілы.
Ты чэрпаць навучы з глыбінь
Жывучую ваду рукою,

Каб наш народ і край любіць,
Мудрэць і харашэць душою.

*в. Ваўкавічы,
23 жніўня 1942г.*

Малой сястрычцы

Пакуль, сястрычка, падрасцеш
І шлях пратопчаў свой жыццёвы, -
Напамяць вывуч гэты верш,
Які складаю шчырым словам.
Не зразумееш мо мяне –
Пішу табе яго навывраст,
Я знаю: гэты дзень міне,
З якога верш сягоння вырас.
Магчыма, толькі ён адзін
І астанецца жыць на памяць,
Як рэха дальняе гадзін,
Што сэрца мне гнятуць і ранняць.
Тады, сястрычка, успамяні
Ўсіх, хто з бою не вярнуўся,
Каб намі высненыя дні
Зноў паплылі над Беларуссю.

*Ліда,
23 лютага 1943г.*

Крыніца

